

EFEKTY KSZTAŁCENIA

dla kierunku Pielęgniarstwo

określone Uchwałą Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej
im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu z dnia 20 marca 2016 roku

1. Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:

Obszar **nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej**

2. Przyporządkowanie kierunku studiów do dziedzin nauki i dyscyplin naukowych:

Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej,

Dziedzina **nauk medycznych**,

Dyscyplina: **medycyna**

Dziedzina **nauk o zdrowiu**.

3. Profil kształcenia: praktyczny

4. Poziom kształcenia i czas trwania studiów: studia pierwszego stopnia (licencjackie) trwające 6 semestrów.

5. Absolwent (krótka charakterystyka absolwenta):

Absolwent studiów zawodowych I stopnia kierunku pielęgniarstwo uzyskuje tytuł licencjata pielęgniarstwa i jest przygotowany do samodzielnego pełnienia roli zawodowej otrzymując pełne prawo wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza. Zgodnie z obowiązującym standardem kształcenia - absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo:

1) w zakresie wiedzy posiada:

- a) szczegółową wiedzę z zakresu pielęgniarstwa,
- b) ogólną wiedzę z zakresu innych nauk medycznych,
- c) znajomość regulacji prawnych, norm etycznych i deontologii odnoszących się do wykonywania zawodu pielęgniarki;

2) w zakresie umiejętności potrafi:

- a) korzystać z aktualnej wiedzy dla zapewnienia bezpieczeństwa i wysokiego poziomu opieki,
- b) udzielać świadczeń w zakresie promowania, zachowania zdrowia i zapobiegania chorobom,
- c) sprawować całościową i zindywidualizowaną opiekę nad pacjentem niepełnosprawnym i umierającym,
- d) samodzielnie wykonywać zawód, zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie i respektowanie jego praw,

- e) organizować pracę własną; nawiązywać współpracę w zespołach opieki zdrowotnej oraz inicjować i wspierać działania społeczności lokalnej na rzecz zdrowia;
- 3) w zakresie kompetencji społecznych:
- skutecznie i z empatią porozumiewa się z pacjentem,
  - posiada świadomość czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta,
  - posiada świadomość konieczności permanentnego, ustawicznego kształcenia się.
- Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent uzyskuje kompetencje zawodowe określone w art. 4 Ustawa z dnia 15 lipca 2011 roku o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 174, poz. 1039), polegające na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, a w szczególności:
- rozpoznawaniu warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta;
  - rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta;
  - planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem;
  - samodzielnym udzielaniu w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych oraz medycznych czynności ratunkowych;
  - realizacji zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji;
  - orzekaniu o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych;
  - edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.
- Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo jest przygotowany do wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza, podjęcia studiów drugiego stopnia (magisterskich) oraz różnych form kształcenia podyplomowego.

6. Kierunkowe efekty kształcenia

Lp.	Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia (odniesienie do obszarowych efektów kształcenia)
A. NAUKI PODSTAWOWE			
Wiedza			
1.	A.W1.	posługuje się mianownictwem anatomicznym;	Nie dotyczy na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego,
2.	A.W2.	omawia budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządów zmysłów, powłoka wspólna);	
3.	A.W3.	rozumie neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych oraz procesów elektrofizjologicznych;	

4.	A.W4.	charakteryzuje specyfikację i znaczenie gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej w utrzymaniu homeostazy ustroju;	Załącznik numer 6
5.	A.W5.	określa podstawowe reakcje związków nieorganicznych i organicznych w roztworach wodnych oraz prawa fizyczne wpływające na przepływ cieczy, a także czynniki oddziałujące na opór naczyniowy przepływu krwi;	
6.	A.W6.	wyjaśnia podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);	
7.	A.W7.	określa fizyczne podstawy nieinwazyjnych i inwazyjnych metod obrazowania;	
8.	A.W8.	posiada wiedzę z zakresu diagnostyki radiologicznej;	
9.	A.W9.	różnicuje budowę aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych, różnicuje witaminy;	
10.	A.W10.	omawia funkcję genomu, transkryptomu i proteomu człowieka oraz podstawowe koncepcje regulacji ekspresji genów, w tym regulacji epigenetycznej;	
11.	A.W11.	opisuje budowę chromosomów oraz molekularne podłoże mutagenezy, zna profile metaboliczne podstawowych narządów;	
12.	A.W12.	wymienia zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;	
13.	A.W13.	wylicza enzymy biorące udział w trawieniu, objaśnia podstawowe defekty enzymów trawiennych oraz określa skutki tych zaburzeń;	
14.	A.W14.	definiuje podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii;	
15.	A.W15.	różnicuje epidemiologię zakażeń wirusami, bakteriami oraz zakażeń grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania;	
16.	A.W16.	charakteryzuje poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy działania, przemiany w ustroju i działania uboczne;	
17.	A.W17.	omawia podstawowe zasady farmakoterapii;	
18.	A.W18.	charakteryzuje poszczególne grupy leków i ich zastosowanie lecznicze oraz zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;	
19.	A.W19.	definiuje podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej, w tym zaburzeń w krążeniu, zmian wstecznych, zmian postępowych, zapaleń i nowotworów;	

20.	A.W20.	omawia wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, trawiennego, moczowo-płciowego i nerwowego;	
21.	A.W21.	wymienia czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne.	
Umiejętności			
1.	A.U1.	posługuje się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystuje znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;	
2.	A.U2.	wykazuje różnice w budowie i charakteryzuje funkcje życiowe człowieka dorosłego i dziecka;	
3.	A.U3.	prognozuje kierunek procesów biochemicznych w poszczególnych stanach klinicznych;	
4.	A.U4.	konstruuje wzór wykorzystania podstaw wiedzy anatomicznej w badaniu przedmiotowym;	
5.	A.U5.	rozpoznaje najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy i cykli życiowych oraz objawów chorobowych;	
6.	A.U6.	szacuje ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych;	
7.	A.U7.	wykorzystuje znajomość praw fizyki do opisu zagadnień z zakresu biologii komórek, tkanek oraz procesów fizjologicznych, w szczególności do wyjaśnienia wpływu na organizm ludzki czynników zewnętrznych, takich jak: temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące;	
8.	A.U8.	ocenia wpływ leczenia farmakologicznego na fizjologiczne i biochemiczne procesy zachodzące w poszczególnych narządach;	
9.	A.U9.	różnicuje poszczególne grupy leków i ich zastosowanie lecznicze;	
10.	A.U10.	zna problematykę leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;	
11.	A.U11.	opisuje zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy;	
12.	A.U12.	powiązuje obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych;	
13.	A.U13.	wykorzystuje wiedzę na temat chorób uwarunkowanych genetycznie w profilaktyce nowotworów oraz diagnostyce prenatalnej;	
14.	A.U14.	klasyfikuje drobnoustroje, z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych we florze fizjologicznej;	
15.	A.U15.	wykorzystuje wiedzę na temat funkcjonowania układu pasożyt-żywiciel dla prawidłowej terapii chorób wywołanych przez pasożyty;	

16.	A.U16.	szacuje niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;	
17.	A.U17.	ocenia szkodliwość dawki promieniowania jonizującego i stosuje się do zasad ochrony radiologicznej.	
B. NAUKI SPOŁECZNE Z JĘZYKIEM ANGIELSKIM			
Wiedza			
1.	B.W1.	zna podstawy psychologii w zakresie zachowania i rozwoju człowieka, uwarunkowań jego prawidłowego i zaburzonego funkcjonowania;	
2.	B.W2.	zna problematykę relacji człowiek- środowisko społeczne;	
3.	B.W3.	omawia mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;	
4.	B.W4.	wymienia etapy i prawidłowości rozwoju psychicznego człowieka;	
5.	B.W5.	różnicuje pojęcie emocji i motywacji oraz zna pojęcie osobowości i jej zaburzeń;	
6.	B.W6.	charakteryzuje istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji;	
7.	B.W7.	definiuje modele i style komunikacji interpersonalnej;	
8.	B.W8.	zna techniki redukcji lęku i sposoby relaksacji oraz mechanizmy powstawania, działania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;	
9.	B.W9.	omawia mające zastosowanie w pielęgniarstwie wybrane teorie i metody modelowania rzeczywistości z perspektywy socjologii;	
10.	B.W10.	omawia wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;	
11.	B.W11.	charakteryzuje zakres interakcji społecznej i procesu socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu;	
12.	B.W12.	definiuje pojęcia grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu oraz zna zasady ich funkcjonowania;	
13.	B.W13.	różnicuje pojęcia dewiacji i zaburzenia ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;	
14.	B.W14.	rozumie procesy poznawcze i różnicuje zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;	
15.	B.W15.	definiuje i interpretuje zjawisko nierówności klasowej, etnicznej i płci oraz dyskryminacji;	
16.	B.W16.	objaśnia podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania);	
17.	B.W17.	wykazuje znajomość procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej;	

18.	B.W18.	zna problematykę metodyki edukacji zdrowotnej w odniesieniu do dzieci, młodzieży i dorosłych;
19.	B.W19.	zna podstawowe pojęcia z zakresu prawa i jego miejsce w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy;
20.	B.W20.	zna na poziomie podstawowym problematykę ubezpieczeń zdrowotnych i ich systemu w Polsce i w Unii Europejskiej, charakteryzuje ubezpieczenia obowiązkowe i dobrowolne oraz wybrane kierunki polityki ochrony zdrowia w Polsce i w Państwach członkowskich Unii Europejskiej;
21.	B.W21.	zna podstawy prawne wykonywania zawodów medycznych: prawa i obowiązki pielęgniarki, strukturę organizacyjną i zasady funkcjonowania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych, zadania samorządu w zakresie przyznawania prawa wykonywania zawodu i wydawania pozwolenia na wykonywanie indywidualnej lub grupowej praktyki pielęgniarskiej;
22.	B.W22.	różnicuje odpowiedzialność karną, cywilną i pracowniczą związaną z wykonywaniem zawodu pielęgniarki;
23.	B.W23.	zna Kartę Praw Pacjenta, Kartę Praw Człowieka i Kartę Praw Dziecka;
24.	B.W24.	przedstawia genezę, założenia i zadania zdrowia publicznego w ramach systemowej koncepcji ochrony zdrowia;
25.	B.W25.	wskazuje kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;
26.	B.W26.	zna podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby;
27.	B.W27.	klasyfikuje czynniki warunkujące zdrowie w ujęciu jednostkowym i globalnym;
28.	B.W28.	omawia zasady racjonalnego żywienia w świetle najnowszych badań naukowych;
29.	B.W29.	charakteryzuje istotę profilaktyki i prewencji chorób;
30.	B.W30.	omawia podstawy organizacji Narodowego Systemu Zdrowia w Polsce;
31.	B.W31.	wyjaśnia założenia modeli edukacji zdrowotnej, w tym model medycyny rodzinnej, rolę i zadania pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej;
32.	B.W32.	wymienia zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Polsce oraz w wybranych krajach Unii Europejskiej;
33.	B.W33.	określa swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;
34.	B.W34.	omawia strukturę i funkcje jednostek opieki zdrowotnej;

35.	B.W35.	omawia pojęcia: stanowisko pracy, odpowiedzialność, obowiązki i uprawnienia, czas pracy, praca zmianowa, rozkład czasu pracy, standard opieki, procedura, algorytm;
36.	B.W36.	charakteryzuje podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarstwa i rodzaje dokumentacji obowiązującej na pielęgniarstwach;
37.	B.W37.	definiuje pojęcia: obciążenie pracą, choroba zawodowa i wypadek przy pracy;
38.	B.W38.	wskazuje typowe etapy procesu poszukiwania pracy;
39.	B.W39.	opisuje etapy planowania pracy własnej i ich znaczenie w rozwoju zawodowym;
40.	B.W40.	definiuje pojęcie jakości w opiece zdrowotnej i pielęgnowaniu, różnicuje kryteria opieki zdrowotnej oraz pielęgniarstwa;
41.	B.W41.	różnicuje przedmiot etyki ogólnej i zawodowej;
42.	B.W42.	posiada wiedzę z zakresu koncepcji filozoficzno-etycznych przydatnych w pielęgniarstwie (psychologiczno-personalistyczna, egzystencjalistyczna, personalistyczna, kosmiczno-ewolucyjna, etyka niezależna Tadeusza Kotarbińskiego);
43.	B.W43.	charakteryzuje istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki;
44.	B.W44.	zna problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki;
45.	B.W45.	rozumie treść kodeksu etyki zawodowej pielęgniarki;
46.	B.W46.	zna język angielski na poziomie biegłości B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
Umiejętności		
1.	B.U1.	opracowuje zestawienia podstawowych determinantów zdrowia;
2.	B.U2.	ocenia wpływ choroby, hospitalizacji i innych sytuacji trudnych na stan fizyczny, psychiczny i funkcjonowanie społeczne człowieka;
3.	B.U3.	projektuje i realizuje w warunkach symulowanych elementarne formy pomocy psychologicznej;
4.	B.U4.	prognozuje wpływ choroby i hospitalizacji na stan psychiczny człowieka oraz zależności somatopsychiczne;
5.	B.U5.	analizuje postawy ludzkie, proces ich kształtowania i zmiany;
6.	B.U6.	ocenia funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja);
7.	B.U7.	zna psychologiczne aspekty funkcjonowania człowieka w różnych okresach rozwojowych;
8.	B.U8.	zna psychospołeczne aspekty wychowania seksualnego i prorodzinnego;
9.	B.U9.	kontroluje błędy i bariery w procesie komunikowania się;

10.	B.U10.	wykazuje umiejętność aktywnego słuchania;
11.	B.U11.	wykorzystuje techniki komunikacji werbalnej, niewerbalnej i parawerbalnej w opiece zdrowotnej;
12.	B.U12.	tworzy warunki do prawidłowej komunikacji pielęgniarka - pacjent oraz pielęgniarka - personel medyczny;
13.	B.U13.	dokonuje wyboru właściwych technik redukcji napięcia i metod relaksacyjnych;
14.	B.U14.	stosuje techniki zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;
15.	B.U15.	analizuje i krytycznie ocenia zjawisko dyskryminacji i rasizmu;
16.	B.U16.	kontroluje i koordynuje działania zapobiegające dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży;
17.	B.U17.	zna przepisy prawne dotyczące wykonywania zawodu pielęgniarki i udzielania świadczeń zdrowotnych;
18.	B.U18.	zna możliwości stosowania odpowiedzialności zawodowej, karnej i cywilnej w zakresie funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i udzielania świadczeń zdrowotnych;
19.	B.U19.	opracowuje projekty pielęgniarskich działań prozdrowotnych w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;
20.	B.U20.	ocenia globalne trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;
21.	B.U21.	interpretuje działania w zakresie polityki zdrowotnej i społecznej prowadzonej przez państwo na rzecz zdrowia publicznego;
22.	B.U22.	dokuje analizy i oceny funkcjonowania różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikowania źródeł ich finansowania;
23.	B.U23.	projektuje metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtowania prawidłowych zachowań zdrowotnych wobec różnych grup społecznych;
24.	B.U24.	kontroluje czynniki obciążające w pracy pielęgniarki oraz sprzyjające występowaniu chorób zawodowych i wypadków przy pracy;
25.	B.U25.	rozwija umiejętności aktywnego poszukiwania pracy (metody poszukiwania, curriculum vitae, list motywacyjny, rozmowa kwalifikacyjna, autoprezentacja);
26.	B.U26.	przeprowadza ocenę jakości opieki pielęgniarskiej dla potrzeb doskonalenia pielęgnowania;
27.	B.U27.	różnicuje zakres uprawnień, obowiązków zawodowych i powinności moralnych w zindywidualizowanej sytuacji podmiotu opieki;
28.	B.U28.	szanuje godność osoby ludzkiej w relacji z podopiecznym i jego rodziną;

29.	B.U29.	wie jak rozwiązywać dylematy moralne w praktyce zawodowej;	
30.	B.U30.	dba o rozwój moralny i kształtowanie sumienia;	
31.	B.U32.	analizuje piśmiennictwo w języku angielskim;	
32.	B.U32.	porozumiewa się w języku angielskim w sposób dopowiadający poziomowi biegłości B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	
C. NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ			
Wiedza			
1.	C.W1.	wskazuje uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa z perspektywy czasu (przeszłość, teraźniejszość, przyszłość) na tle transformacji opieki;	
2.	C.W2.	omawia istotę współczesnego pielęgniarstwa w wymiarze teoretycznym i praktycznym oraz proces jego profesjonalizacji;	
3.	C.W3.	definiuje pielęgnowanie oraz określa w nim miejsce wspierania, pomagania i towarzyszenia;	
4.	C.W4.	charakteryzuje rolę i funkcje zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki zdrowotnej;	
5.	C.W5.	opisuje proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady stosowania) i primary nursing (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarstwa;	
6.	C.W6.	zna i stosuje klasyfikacje diagnoz pielęgniarstwa;	
7.	C.W7.	określa istotę opieki pielęgniarstwa opartej o założenia teoretyczne F. Nightingale, V. Henderson, D. Orem, C. Roy i B. Neuman oraz innych teorii klasycznych pielęgniarstwa;	
8.	C.W8.	różnicuje udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;	
9.	C.W9.	wyjaśnia zakres działań pielęgniarki w zależności od stanu pacjenta, w tym: długotrwale unieruchomionego, z bólem, gorączką, zaburzeniami snu;	
10.	C.W10.	różnicuje zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu;	
11.	C.W11.	charakteryzuje warunki pracy i zakres zadań zawodowych pielęgniarki;	
12.	C.W12.	opisuje istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i strukturę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarstwa;	
13.	C.W13.	definiuje zdrowie, promocję zdrowia, profilaktykę, zachowania zdrowotne, styl życia oraz wskazuje ich podstawy teoretyczne;	
14.	C.W14.	wyjaśnia paradygmaty zdrowia i ich wpływ na promocję zdrowia i profilaktykę zdrowotną;	

15.	C.W15.	określa zakres i charakter zadań pielęgniarki w promocji zdrowia, zna zasady konstruowania programów promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej;
16.	C.W16.	zna strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, narodowym i ponadnarodowym;
17.	C.W17.	charakteryzuje podstawową opiekę zdrowotną w Polsce i na świecie z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników ochrony zdrowia;
18.	C.W18.	zna system zarządzania informacją w podstawowej opiece zdrowotnej;
19.	C.W19.	wskazuje determinanty i mierniki jakości podstawowej opieki zdrowotnej;
20.	C.W20.	omawia modele opieki środowiskowo-rodzinnej i formy świadczenia opieki pielęgniarskiej w ramach podstawowej opieki zdrowotnej;
21.	C.W21.	formułuje odrębności w opiece środowiskowo-rodzinnej w zakresie gromadzenia informacji, diagnozowania, metod pracy i dokumentowania, ze względu na środowisko zamieszkania, nauki i pracy;
22.	C.W22.	formułuje odrębności w opiece środowiskowo-rodzinnej w zakresie gromadzenia informacji, diagnozowania, metod pracy i dokumentowania, ze względu na odbiorcę indywidualnego i jego stan, charakterystykę rodziny i społeczności lokalnej;
23.	C.W23.	realizuje świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, w tym świadczenia gwarantowane i zapewnianie opieki nad pacjentem chorym;
24.	C.W24.	ocenia środowisko nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży;
25.	C.W25.	przygotowuje sprzęt i środki do realizacji opieki pielęgniarskiej w środowisku zamieszkania pacjenta;
26.	C.W26.	stosuje standardy i procedury pielęgniarskie w podstawowej opiece zdrowotnej;
27.	C.W27.	definiuje zapotrzebowanie (ilościowe i jakościowe) organizmu na składniki pokarmowe niezbędne do utrzymania życia w warunkach zdrowia i choroby;
28.	C.W28.	wymienia zasady żywienia osób zdrowych w różnym wieku i charakteryzuje istotę żywienia dojelitowego i pozajelitowego;
29.	C.W29.	zna zasady profilaktyki i leczenia dietetycznego oraz powikłania dietoterapii;
30.	C.W30.	omawia badanie podmiotowe ogólne i szczegółowe, zasady jego prowadzenia i dokumentowania;
31.	C.W31.	charakteryzuje techniki badania fizykalnego i kompleksowego badania fizykalnego pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;

32.	C.W32.	określa znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;	
33.	C.W33.	definiuje przedmiot, cel, obszar badań oraz paradygmaty pielęgniarstwa;	
34.	C.W34.	charakteryzuje etapy postępowania badawczego;	
35.	C.W35.	opisuje metody i techniki badań;	
36.	C.W36.	określa zasady interpretowania danych empirycznych i wnioskowania;	
37.	C.W37.	zna podstawowe przepisy z zakresu prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej;	
38.	C.W38.	określa znaczenie etyki w badaniach naukowych;	
39.	C.W39.	definiuje zakażenia szpitalne, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku szpitalnym, dróg szerzenia, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych;	
40.	C.W40.	wyjaśnia sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych, w tym mikroflory środowiska szpitalnego;	
41.	C.W41.	wyjaśnia mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu grzybiczym;	
42.	C.W42.	analizuje zagrożenia epidemiologiczne w skupiskach ludzi, takich jak szkoły, przedszkola, uczelnie, szpitale, koncerty, koszary wojskowe;	
43.	C.W43.	wyjaśnia przyczyny zaburzeń słuchu i mowy w kontekście porozumiewania się i rozumie znaczenie wczesnego ich wykrywania;	
44.	C.W44.	rozdziela sposoby i środki komunikowania się osób z uszkodzeniem słuchu;	
45.	C.W45.	rozpoznaje znaki daktylograficzne: statyczne, dynamiczne, liczbowe i idiograficzne w zakresie gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;	
46.	C.W46.	zna zasady komunikacji z pacjentem niesłyszącym;	
47.	C.W47.	charakteryzuje teorie rozwojowe zdrowia psychicznego i definiuje zdrowie psychiczne;	
48.	C.W48.	rozpoznaje zagrożenia i pozytywne czynniki w kształtowaniu zdrowia psychicznego;	
49.	C.W49.	omawia stres jako determinant równowagi biopsychospołecznej organizmu w aspekcie zdrowia psychicznego;	
50.	C.W50.	wskazuje rolę pielęgniarki w profilaktyce wypalenia zawodowego, agresji, przemocy i mobbingu w różnych okresach życia człowieka.	
Umiejętności			
1.	C.U1.	proponuje model pielęgnowania i stosuje w praktyce wybrane teorie pielęgniarstwa;	

2.	C.U2.	gromadzi informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów bezpośrednich i pośrednich (skale), analizy dokumentacji (w tym analizy badań diagnostycznych), badania fizykalnego w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej;
3.	C.U3.	wykonuje testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi, a także inne testy paskowe;
4.	C.U4.	oznacza glikemię za pomocą gleukometru;
5.	C.U5.	ustala cele i plan opieki nad człowiekiem chorym lub niepełnosprawnym;
6.	C.U6.	planuje i realizuje opiekę pielęgniarską wspólnie z chorym lub niepełnosprawnym i jego rodziną;
7.	C.U7.	monitoruje stan zdrowia pacjenta na wszystkich etapach jego pobytu w szpitalu lub innych placówkach opieki zdrowotnej, między innymi przez ocenę podstawowych parametrów życiowych: temperatury, tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechu i świadomości, masy ciała i wzrostu;
8.	C.U8.	dokonuje bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i skuteczności działań pielęgniarskich;
9.	C.U9.	przechowuje leki zgodnie z obowiązującymi standardami;
10.	C.U10.	podaje choremu leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza oraz oblicza dawki leków;
11.	C.U11.	pomaga choremu w jedzeniu, wydalaniu, poruszaniu się i dbaniu o higienę osobistą;
12.	C.U12.	pielęgnuje skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosuje kąpiele lecznicze;
13.	C.U13.	dobiera technikę i sposoby zakładania opatrunków na rany, w tym wykorzystuje bandażowanie;
14.	C.U14.	wykorzystuje różne techniki karmienia pacjenta;
15.	C.U15.	wykonuje zabiegi doodbytnicze – lewatywę, wlewkę, kroplówkę, suchą rurkę do odbytu;
16.	C.U16.	zakłada cewnik do pęcherza moczowego, monitoruje diurezę, usuwa cewnik, wykonuje płukanie pęcherza moczowego;
17.	C.U17.	układa chorego w łóżku w pozycjach terapeutycznych i zmienia te pozycje;
18.	C.U18.	wykonuje gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych;
19.	C.U19.	wykonuje nacieranie, oklepywanie i inne techniki masażu klasycznego, ćwiczenia czynne i bierne;
20.	C.U20.	zapewnia choremu bezpieczne otoczenie;
21.	C.U21.	stwarza choremu warunki do snu i wypoczynku;
22.	C.U22.	wykonuje płukanie oka i ucha;

23.	C.U23.	podłącza i obsługuje zestawy do kroplowych wlewów dożylnych;
24.	C.U24.	zakłada zgłębnik do żołądka i odbarcza treści;
25.	C.U25.	stosuje zabiegi przeciwzapalne i bańki lekarskie;
26.	C.U26.	zakłada i usuwa cewnik z żył obwodowych;
27.	C.U27.	monitoruje, ocenia i pielęgnuje miejsce wkłucia centralnego, obwodowego i portu naczyniowego;
28.	C.U28.	wykonuje pulsoksymetrię i kapnometrię;
29.	C.U29.	asystuje lekarzowi przy badaniach diagnostycznych: nakłuciu jamy brzusznej, opłucnej, pobieraniu szpiku i punkcji lędźwiowej;
30.	C.U30.	pobiera materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych;
31.	C.U31.	wykonuje kąpiel noworodka i niemowlęcia oraz monitoruje jego rozwój;
32.	C.U32.	przygotowuje siebie i sprzęt do instrumentowania i zmiany opatrunku na ranie;
33.	C.U33.	prowadzi dokumentację opieki pielęgniarstwa, w tym historię pielęgnowania, kartę obserwacji, kartę gorączkową, książkę raportów, kartę profilaktyki i leczenia odleżyn;
34.	C.U34.	odnotowuje wykonanie zleceń w karcie zleceń lekarskich;
35.	C.U35.	pomaga pacjentowi w adaptacji do warunków panujących w szpitalu i w innych przedsiębiorstwach podmiotu leczniczego;
36.	C.U36.	ocenia stan zdrowia jednostki i rodziny – „potencjał zdrowotny człowieka” z wykorzystaniem swoistej metodyki (skale, siatki, pomiary przyrządowe);
37.	C.U37.	rozpoznaje uwarunkowania zachowań zdrowotnych jednostki i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;
38.	C.U38.	uczy odbiorcę usług pielęgniarstwa samokontroli stanu zdrowia i motywuje do zachowań prozdrowotnych;
39.	C.U39.	inicjuje i wspiera jednostkę i rodzinę w utrzymaniu zdrowia przez tworzenie środowiskowej „koalicji na rzecz zdrowia”;
40.	C.U40.	realizuje programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej dostosowane do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych;
41.	C.U41.	opracowuje i wdraża indywidualne programy promocji zdrowia jednostek i rodzin;
42.	C.U42.	realizuje świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, w tym świadczenia gwarantowane i zapewnienie opieki nad pacjentem chorym;
43.	C.U43.	ocenia środowisko nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży;

44.	C.U44.	przygotowuje sprzęt i środki do realizacji opieki pielęgniarstwa w środowisku zamieszkania pacjenta;
45.	C.U45.	stosuje standardy i procedury pielęgniarstwa w podstawowej opiece medycznej;
46.	C.U46.	ocenia stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego;
47.	C.U47.	prowadzi poradnictwo w zakresie żywienia dorosłych oraz dzieci zdrowych;
48.	C.U48.	stosuje wybrane diety terapeutyczne w otyłości, niedożywieniu, cukrzycy, hyperlipidemii, nadciśnieniu tętniczym, chorobach serca i naczyń krwionośnych, trzustki i wątroby;
49.	C.U49.	przeprowadza badanie podmiotowe pacjenta, analizuje i interpretuje wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarstwa i jej dokumentowania;
50.	C.U50.	rozpoznaje i interpretuje podstawowe odrębności w badaniu noworodka, niemowlęcia, osoby dorosłej i w wieku geriatrycznym;
51.	C.U51.	wykorzystuje techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, w tym układu sercowo – naczyniowego, układu oddechowego, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo – szkieletowego i układu nerwowego;
52.	C.U52.	dokumentuje wyniki badania fizykalnego i ich wykorzystywanie w zakresie oceny stanu zdrowia pacjenta;
53.	C.U53.	wykonuje badanie fizykalne umożliwiające wczesne wykrywanie chorób sutka i uczy pacjentów samobadania piersi;
54.	C.U54.	uczestniczy w realizacji projektu badawczego;
55.	C.U55.	krytycznie analizuje publikowane wyniki badań naukowych;
56.	C.U56.	wykorzystuje wyniki badań naukowych w zapewnieniu wysokiej jakości opieki nad pacjentem;
57.	C.U57.	uczestniczy w kształceniu zawodowym studentów;
58.	C.U58.	opracowuje i realizuje własny projekt badawczy w ramach badań o charakterze jakościowym;
59.	C.U59.	analizuje i opracowuje raporty z badań naukowych (np. artykuły naukowe);
60.	C.U60.	postępuje zgodnie z zasadami etyki badań naukowych i ochrony własności intelektualnej;
61.	C.U61.	wdraża standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym i zakażeniom w innych przedsiębiorstwach podmiotu leczniczego;
62.	C.U62.	prowadzi ocenę i izoluje chorych potencjalnie zakażonych lub chorych zakaźnie;

63.	C.U63.	bezpiecznie stosuje środki dezynfekcyjne i segreguje odpady medyczne;	
64.	C.U64.	nawiązuje kontakt z osobą słabo słyszającą i niesłyszającą;	
65.	C.U65.	posługuje się znakami języka migowego w opiece nad pacjentem głuchoniemym w celu przygotowania do świadomego uczestnictwa w procedurach medyczno-opiekuńczych;	
66.	C.U66.	posługuje się językiem migowym w zakresie terminologii sytuacyjnej: udzielanie pierwszej pomocy, przekazywanie informacji rodzinie;	
67.	C.U67.	podejmuje działania promujące zdrowie psychiczne i rozpoznaje sieci wsparcia społecznego;	
68.	C.U68.	podejmuje działania zapobiegające oraz diagnostyczne dotyczące występowania przemocy, agresji, mobbingu i wypalenia zawodowego.	
D. NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ			
Wiedza			
1.	D.W1.	wymienia objawy zagrożenia życia u pacjentów w różnym wieku;	
2.	D.W2.	charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożeń zdrowotnych pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia;	
3.	D.W3.	wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i opiekę pielęgniarską w schorzeniach układu krążenia (serca, naczyń krwionośnych), układu oddechowego, układu nerwowego, układu pokarmowego (żołądka, jelit, wielkich gruczołów), wątroby, trzustki, układu moczowego (nerek i pęcherza moczowego), układu kostno-stawowego, mięśni, układu dokrewnego oraz krwi;	
4.	D.W4.	zna zasady oceny stanu chorego w zależności od wieku;	
5.	D.W5.	zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym i opiece paliatywnej;	
6.	D.W6.	zna zasady planowania opieki nad chorymi w zależności od wieku i stanu zdrowia;	
7.	D.W7.	zna zasady przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych wykonywanych u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia;	
8.	D.W8.	charakteryzuje grupy leków i ich działanie na układy i narządy chorego w różnych schorzeniach, w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	
9.	D.W9.	charakteryzuje techniki i procedury pielęgniarstwie stosowane w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia;	

10.	D.W10.	zna zasady przygotowania chorego do samoopieki w zależności od jego wieku i stanu zdrowia;
11.	D.W11.	różnicuje reakcje chorego na chorobę i hospitalizację w zależności od jego wieku i stanu zdrowia;
12.	D.W12.	zna rolę pielęgniarki przy przyjęciu chorego do przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego w zależności od wieku i stanu zdrowia pacjenta;
13.	D.W13.	charakteryzuje proces starzenia się w aspekcie bio-psycho-społeczno-ekonomicznym;
14.	D.W14.	zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce);
15.	D.W15.	różnicuje etiopatogenezę schorzeń wieku podeszłego: cukrzyca, chorób serca, nadciśnienia tętniczego, miażdżycy, zespołów otępiennych, zespołu Parkinsona i depresji;
16.	D.W16.	charakteryzuje narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin;
17.	D.W17.	zna zasady aktywizacji chorego niepełnosprawnego i objętego opieką geriatryczną;
18.	D.W18.	wyjaśnia patofizjologię i objawy kliniczne chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, dróg moczowych, układu pokarmowego, chorób alergicznych oraz chorób krwi;
19.	D.W19.	omawia patofizjologię i objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka i wcześniaka;
20.	D.W20.	charakteryzuje podstawy opieki nad wcześniakiem i noworodkiem;
21.	D.W21.	wyjaśnia cel i zasady opieki przedkoncepcyjnej;
22.	D.W22.	charakteryzuje mechanizm i okresy porodu fizjologicznego;
23.	D.W23.	zna zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej i położu;
24.	D.W24.	identyfikuje etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych;
25.	D.W25.	zna następstwa długotrwałego unieruchomienia;
26.	D.W26.	zna metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;
27.	D.W27.	zna etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych;
28.	D.W28.	zna zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;
29.	D.W29.	zna możliwości stosowania psychoterapii u chorych z zaburzeniami układu nerwowego;
30.	D.W30.	zna zasady żywienia chorych, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych;

31.	D.W31.	charakteryzuje czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne;
32.	D.W32.	zna zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym oraz chirurgii jednego dnia;
33.	D.W33.	zna kierunki obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;
34.	D.W34.	wymienia objawy, charakteryzuje przebieg i sposoby postępowania w określonych jednostkach chorobowych leczonych chirurgicznie;
35.	D.W35.	wyjaśnia działania zintegrowanego systemu opieki stomijnej i innych stowarzyszeń na rzecz zdrowia;
36.	D.W36.	wyjaśnia patofizjologię zaburzeń występujących w przebiegu chorób, urazów układu nerwowego i grożących powikłań;
37.	D.W37.	zna podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej (ergoterapia, psychoterapia, kinezyterapia, fizjoterapia);
38.	D.W38.	charakteryzuje przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w jednostkach chorobowych;
39.	D.W39.	zna formy rehabilitacji zawodowej;
40.	D.W40.	zna standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie;
41.	D.W41.	zna zasady przygotowania sali operacyjnej do zabiegu w znieczuleniu ogólnym i regionalnym;
42.	D.W42.	charakteryzuje kierunki obserwacji pacjenta w trakcie zabiegu operacyjnego, obejmujące monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;
43.	D.W43.	zna przebieg procesu znieczulania oraz zasady i metody opieki nad pacjentem po znieczuleniu;
44.	D.W44.	charakteryzuje metody znieczulenia regionalnego i zadania pielęgniarki anestezjologicznej w trakcie i po znieczuleniu regionalnym;
45.	D.W45.	rozpoznaje stany zagrożenia życia i opisuje monitorowanie pacjentów metodami przyrządowymi i bezprzyrządowymi;
46.	D.W46.	objaśnia algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (BLS basic life support) i zaawansowanego podtrzymywania życia (ALS – advanced life support);
47.	D.W47.	zna zasady profilaktyki zakażeń w oddziałach intensywnej terapii i na bloku operacyjnym;
48.	D.W48.	opisuje procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych i katastrofach oraz w sytuacjach szczególnych, takich jak skażenia chemiczne, radiacyjne i biologiczne;
49.	D.W49.	zna zasady pierwszej pomocy przedmedycznej;
50.	D.W50.	zna patofizjologię, objawy kliniczne i powikłania chorób nowotworowych;

51.	D.W51.	zna procedury postępowania z ciałem pacjenta zmarłego.	
Umiejętności			
1.	D.U1.	gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki;	
2.	D.U2.	rozpoznaje uwarunkowania zachowania zdrowia odbiorców opieki w różnym wieku i stanie zdrowia;	
3.	D.U3.	prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	
4.	D.U4.	motywuje chorego i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego;	
5.	D.U5.	prowadzi profilaktykę powikłań w przebiegu chorób;	
6.	D.U6.	organizuje izolację chorych zakaźnie w miejscach publicznych i w warunkach domowych;	
7.	D.U7.	ocenia rozwój psychofizyczny dziecka, wykonuje testy przesiewowe, wykrywa zaburzenia w rozwoju;	
8.	D.U8.	diagnozuje stopień ryzyka rozwoju odleżyn i dokonuje ich klasyfikacji;	
9.	D.U9.	pobiera materiał do badań diagnostycznych;	
10.	D.U10.	ocenia stan ogólny pacjenta w kierunku powikłań po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i powikłań pooperacyjnych;	
11.	D.U11.	doraźnie podaje tlen, modyfikuje dawkę stałą insuliny szybko i krótko działającej;	
12.	D.U12.	przygotowuje chorego do badań diagnostycznych pod względem fizycznym i psychicznym;	
13.	D.U13.	dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską;	
14.	D.U14.	doraźnie unieruchamia złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowuje pacjenta do transportu;	
15.	D.U15.	prowadzi edukację w zakresie udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia zdrowia;	
16.	D.U16.	rozpoznaje stany nagłego zagrożenia zdrowia;	
17.	D.U17.	wykonuje defibrylację automatyczną (AED) i bezprzryładowe udrażnianie dróg oddechowych;	
18.	D.U18.	instruuje pacjenta i jego opiekuna w zakresie użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego oraz środków pomocniczych;	
19.	D.U19.	prowadzi żywienie enteralne i parenteralne dorosłych i dzieci z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy obrotowo-perystaltycznej;	
20.	D.U20.	rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;	
21.	D.U21.	pielęgnuje pacjenta z przetoką, rurką intubacyjną i tracheotomijną;	
22.	D.U22.	prowadzi rozmowę terapeutyczną;	
23.	D.U23.	doraźnie tamuje krwawienia i krwotoki;	

24.	D.U24.	proceedzi rehabilitację przyłózkową i usprawnianie ruchowe pacjenta oraz aktywizuje z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	
25.	D.U25.	proceedzi, dokumentuje i ocenia bilans płynów pacjenta;	
26.	D.U26.	przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego;	
27.	D.U27.	asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych;	
28.	D.U28.	proceedzi dokumentację opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgnarskich i raportów, kartę rejestru zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki;	
29.	D.U29.	ocenia poziom bólu, reakcję chorego na ból i nasilenie bólu oraz stosuje postępowanie przeciwbólowe;	
30.	D.U30.	tworzy pacjentowi warunki do godnego umierania;	
31.	D.U31.	przewiduje skutki postępowania pacjenta z określonymi zaburzeniami psychicznymi;	
32.	D.U32.	dostosowuje interwencje pielęgnarskie do rodzaju problemów pielęgnacyjnych;	
33.	D.U33.	przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.	
Kompetencje społeczne			
1.	D.K1.	szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece;	
2.	D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu;	
3.	D.K3.	przeestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece;	
4.	D.K4.	wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych;	
5.	D.K5.	przeestrzega praw pacjenta;	
6.	D.K6.	rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe;	
7.	D.K7.	przeestrzega tajemnicy zawodowej;	
8.	D.K8.	współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej;	
9.	D.K9.	jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta;	
10.	D.K10.	przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami.	
E. KSZTAŁCENIE OGÓLNE			
1.	E.W1.	posiada podstawową wiedzę na temat dbałości o zdrowie i prawidłowy rozwój psychosomatyczny organizmu, a także kształtowania odpowiednich postaw wobec kultury fizycznej w społeczeństwie;	
2.	E.U1.	proponuje działania profilaktyczne, diagnostyczne i edukacyjne w zakresie kultury fizycznej oraz	

		w zakresie dbałości o prawidłowy rozwój mentalny i fizyczny własnego organizmu;	
3.	E.K1.	rozumie potrzebę doskonalenia swoich umiejętności zawodowych i stałego dokształcania się oraz dba o sprawność fizyczną;	
4.	E.K2.	współdziała w pracy zespołowej.	

7. Objaśnienie oznaczeń:

Symbol efektu tworzą:

- litera K – kierunkowe efekty kształcenia,
- litera P - profil praktyczny,
- litera A – profil ogólnoakademicki,
- 1 – studia pierwszego stopnia,
- 2 – studia drugiego stopnia,
- znak   (podkreślnik),
- litera W – kategoria wiedza,
- litera U – kategoria umiejętności,
- litera K – kategoria kompetencji społecznych,
- 01,02,03 i kolejne – numer efektu kształcenia.

Litera określająca nazwę obszaru kształcenia:

- H: obszar kształcenia odpowiadający naukom humanistycznym,
- S: obszar kształcenia odpowiadający naukom społecznym,
- X: obszar kształcenia odpowiadający naukom ścisłym,
- P: obszar kształcenia odpowiadający naukom przyrodniczym,
- T: obszar kształcenia odpowiadający naukom technicznym,
- M: obszar kształcenia odpowiadający naukom medycznym, naukom o zdrowiu oraz naukom o kulturze fizycznej,
- R: obszar kształcenia odpowiadający naukom rolniczym, leśnym i weterynaryjnym,
- A: obszar kształcenia odpowiadający naukom o sztuce.

Cyfra określająca poziom kształcenia:

- 1 – studia/kwalifikacje pierwszego stopnia,
- 2 – studia/kwalifikacje drugiego stopnia,

Litera określająca profil kształcenia:

- A – profil ogólnoakademicki,
- P – profil praktyczny.

Znak:

- ((podkreślnik)).

Litery oznaczające kategorie efektów:

- W – wiedza,
- U – umiejętności,
- K – kompetencje społeczne.

Numer efektu w odrębnej danej kategorii, zapisany w postaci dwóch cyfr 01,02.03 i kolejne.